

Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 11.

9ad jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda-
gast, bladde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe lutte.

15ad Juni 1907.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Gæca, man stuora rakisvuotta.

(1. Joh. 3, 1—8).

Mast boatta dat, atte Golgatast læ daggar mærkalaš gæssem, suddadam ja nubbastuttem fabmo vaimoi bagjel? Dabe i læk mikkege æra, mi matta dam dakkat. Dabe læ dušše dat vuostai: Okta famotes, alas, gillajægje habme, ja de okta likkatuvvum appe ibmelmaettomvuodast, man æacce olgussuppe stanče ja riva.

Dat boatta dast, atte Golgata læ baikke, gost rakisvuotta almostuvva, dat stuora rakisvuotta. »Gečēet, man stuora rakisvuoda ačēe læ migjidi čajetam, go mi galggap gočēajuvvut Ibmel mannan.« (v. 1).

Dat læ rakisvuotta, maid mi olbmuk darbašap ja occap. Dat læ migjidi erinoamaš; dastgo mi læp sivdneduvvum Ibmel gova mielde, ja Ibmel læ rakisvuotta. Mutto mi læp buokak ožžom fæila siskaldasat. Damditi læp mi nuft likkotæmek. Mi æp sate gavdnat dam riftes rakisvuoda æpge addet dam rivtes rakisvuoda, ouddalgo mi laiddijuvvup Golgatai, ja govčas valddujuvvu erit min čalmin. Dalle šaddap mi väketuvvut.

»Ja dat Hærra Sebaot galgga dam vare alde dakkat buok albmugidi guossemallasid buoides borramušai-
guim, guossemallasid boares vinin, buoides adđajes borramuš-šlajaiguim čilggijuvvum boaros vinin. Ja son galgga dam vare alde duššen dam gokčasa dakkat, mi birragokča buok albmugid, ja dam gokčasa, mi læ gokčēujuvvum buok bakenlaš albmugi bagjel.« (Es. 25, 6, 7.)

Golgatast namatuvvui Ibmel nuftgo rakisvuotta. Olgobælde Golgata

čuožžo mærkka mærka vuostai. Mutto Golgatast čuožžo dat mærkka, mi i mate boastot ibmerduvvut, dast læ dušše okta čilggetus: Gæca, man stuora rakisvuoda Ibmel læ čajetam min vuostai! Dat læ Ibmlest, mi læ Kristusest ja soavati mailme ječaines. Dag-gobokte læ Ibmel rakisvuotta almostuvvam, atte son addi su barnes dam aidno, mailbmai, vai mi bæssap ællet su bokte. Dast čuožžo rakisvuotta, atte Ibmel læ rakistam min ja addam su barnes lonestam diti min suddost erit.

Dat læ dat rakisvuoda ravas salla, mi geigge gieđaides olgus buokaidi alma soaimakættai, maidai ovta varragolgatægje rievvari, maidai sigjidi, gudēk russinavllijegje rakisvuoda; dat læ dat rakisvuotta, mi boatta dušše addet ja ige gaibedet — i maidege æra, go dušše min suddoid, min bahas oamedovdo, min duomo, min jabmem, ad-dem diti migjidi sagjai rafhecumma, ođasmattem diti manadile ja dakka min agalaš ællem arbhejægjen — dat læ dat, mi čarvve, suddad ja nubbastutta olbmui vaimo.

Mi galggap gočēajuvvut Ibmel mannan! Golgata alde riegadatti Ibmel min bakčasin šaddam diti su mannam ođđasist. Ja dat læ dat, maid mi darbašep: atte šaddat mannan ođđasist; atte gavdnat gæino dam stuora ače lusa bagjel nastid; atte oažžot gieđaid roakotet cælkken diti: Abba, ačēe! don, gutte læk almin! Atte oažžot min suddoidæmek suppet Ibmel ače, dam buokvægalaža ala; atte oažžot min vaibbam jurddagid gidda valddet fanggan osko gulolašvuoda vuolde; atte oažžot ovta oudda-aige ja ovta doaivo olgobælde min ječamek ja dam varnotes mailme.

Mi darbašap dam mana osko, mi riegada dam stuoravuoda salast. Ja mi

darbašap dam hærvvasvuoda doaivo, mi boatta dam oskost. Dastgo maggar doaivvo i læk oskost! »Di æcalažak! dal læp mi Ibmel manak, ja i dat læk vela almostuvvum, manen mi galggap šaddat; mutto mi diettep, atte go son almostuvva, de mi galggap šaddat su lakasažžan: dastgo mi oažžop su oaidnet, nuftgo son læ.« (v. 2.) Go mi læp manak, de læp mi maidai arbolažak. Jos mi læp Ibmel manak Jesus Kristus bokte, de læp mi maidai Ibmel arbolažak ja Jesus Kristus miel'darbolažak. Maid dat šiettada, i læk vela almostuvvum; i suigge mailbmai — damditi i dovda mailbme min, dainago dat i dovda su (v. 1.) — ja maidai aldsesæmek læ dušše sævdnjad. Mutto buok dađemielde go son almostutta čielggasæbbot migjidi osko gæčadæme vuolde, galggap mi nubbastuvvat buorebut su gova mielde, ja devddujuvvut æmbo ja cæmbo su hærvvasvuodain. Ja go son almostuvva su hærvvasvuoda rubmašestes, ja mi almostuvvap suina, galggap mi oaidnet su, nuftgo son læ, ja læt suina ovta hærvvasvutti, nuftgo dat aidno ačest.

Dat læ cælkkemættom stuoress; ja daddeke i læk dat stuorab go dak cælkkemættom čiegnalas aibašæmek ja dovdok, mak suibbok olbmui vaimo siste; dastgo Ibmel læ ješ bigjam agalašvuoda olbmui sisa. Damditi gavdnat mi vuost vuoinadusa dam agalaš rakisvuodast su oskoines ja doaivoines.

»Ja juokkehaš, gutte dam doaivo sudnji adna, buttesta ječas, nuftgo son læ buttes. (v. 3.) Doaivvo buttesta. Dat doaivokættes vuogjo čiegnalæbboi rivaki; dastgo sust i læk mikkege juolge-covci. Sæmma lakai læimek mige, go mi læimek čagjadam manak ja lap-pum barnek. Dal læ dat agalaš rakisvuotta addam migjidi ovta ælle doai-

vo; dastgo Kristus læ dal min hærvvasvuodâ doavvo (Kol. 1. 27.) Maidnujuvvum lekus Ibmel, gutte ođđasistriegadatti min ovta celledoivvoi Jesus Kristus bajasuozželæme bokte jabmi lutte, dat vuostas riegadægje manga vieljast. Juokkehažast, gæst læ dat doavvo, buttesta ječas, nuftgo son, gutte læ bovddijuvvum gonagas barne hējaidi ja læ ožžom hægja biktasid, buttesta ješ ječas, Olmuš buttesta ječas festi. Ja dat i læ uceb go dat: »Ilodekop ja avvodekop mi ja addop sudnji gudne! Dastgo labba hējak læk boattan, ja su moarsse læ ječas rakadäm. Ja sudnji addujuvvui ječas garvotet buttes ja čuovggeles divras lidnebiktasi sisa; dastgo dak divras lidnebiktasak læk basse olmui vanhurskesvuotta.« (Alm. 19, 7, 8.) Moarsse galga læt irge lakasaš. Nuftgo son læ, datto son maidaj hærvvas moarsse, mast i læk duolvva daihe cække (Es. 5 27.)

Dat datuvva, jos mi bissop su siste; »dastgo juokkehaš, gutte bisso su siste i suddo« (v. 6.) Jos mi cækkop, atte mi oskop Kristusi, ja alnaken bissop suddo siste, læ dat dušše okta oappodajaldak mist osko vuostai. »Mu manačidam! Allus oktage din filijeko, suddo læ laga rikkom. Gutte suddo dakka, læ bærgalaga olmuš. Dam varas læ Ibmel bardne almostuvvam, vai son duššadifči bærgalaga dagoid ja erit valdaši min suddoid.« (v. 3—8.) Dat læ ječa, atte boattet persovnalas rakisvuoda særvvevutti Ibmelin Jesus bokte, ja vuostaivalddet Kristus nuftgo su ællem. Dam dakka dat olmuš, gutte vanhurskes læ, nuftgo son læ vanhurskes (v. 7.) »Ja dal mu manačidam, bissot su siste, vai mi, go son almostuvva, læp roakkadvuodast ja æp galga hæppasattut sust ja su boattimest.«

Okta ædne.

Dat læi Sydstatain muttom baikest, man namna læi Texas, atte muttom olmai læi vaiddaluvvum ovta suola aše diti, ja dubmijuvvum giddagassi manga jakkai. Særvvalagai æra bagjelduolbmiguim galgai son fievreduvyut erit toga (jernbana) mielde, ja si čokkajegje stašsonast ruvdi guim bagjelist, gæččo vuolde, ja vurdde toga, man mielde si galgge jottat.

De bođi okta ucca, boares akaš garvotuvvum čappaden. Moraš suor-

mak legje roggam čiegnalas romši su muođoidi. Son divoi ječas uvsa gurri ja gæčai orostkætta dam bagjelduolbme joavko ala. De manai okta dovdos čuovgas su muođoi bagjel; son loaidasti oudas ovta dai likkotemi lusa, ovta stuora, groava persovna stuora bajeldes-skavčain, ja bijai su gieđas su ala.

Olmai jorggeti ja gæčai darkkelet dam ucca nissonaš ala. »Ædne!« bakkodi son — dat læi buok. Su čalmin botte olgus stورا gadnjalak; dak æi bissanam dasa, mutto firre vuolas, okta nubbe mañest, dai groava nierai mielde, mak dal molso ivne hæppad ja morraš diti. Dak firre vuolas su bajeldes-skavča mielde gidda gečidi. Son oroi dego čoakkai mannamen. Dat ucca nissonaš i čirrom — olmuš fertte okti gærggat čierromest.

»Maid dagak don dabe?« jærai dat stuora olmai luoibmamin.

Mon boadam nuftgo davalazat, dærvuođaid dudnji dakkat,« vastedi dat boares nisson dai roamšagam muođoiguim.

»Naa, dam don dagak?«

»Juo, Hansa, dallego don legjek uce, ja go don ik goassege læm fidnam olgobæld' viste okto, čuvvom mon du olgus porti, go don galggek mokke mannat okto. Mon čuvvom du čalmiguim mædda dam golbma viste-garggadasa, gidda dassa go du snava juolgek lavkkijegje du ačad krambuvrai, nuftgo don dieđak. Mañnel go don legjek 6 jage boares, mannem mon fast porti duina, ja muittalim dudnji, moft don galggek skuvlast ječad gævatet. Don jottajek erit guossemokkai, go don legjek 10 jage, ja mon čuvvom du stašsonai du čæce mielde, ja mon cummestim du, oudalago toga vulgi.«

Dal golgge gadnjalak jokkan dam stuora-olbma čalmin.

»Juo« — ja dat ucca akaš šuokkadi vebaš — »dast mañnel šaddek don 16 jage boares ja dattok vulgget oaiivvegavpugi. Dat læi lossad ærranet dust erit; mutto mi dagaimæk dam, du ačče ja mon, ja mon čuvvom du mielde stašsoni ja cummestim du. Don muitak vissa dam, alma dagak?«

Dak ječa fangak gulddalegje darkkelet, ja fangga-faktijægje i diktam sanege ječas mædda mannat.

»Ja de naittalek don, Hansa.

Mon legjim dalle oaidnemmen du ovta-stattujuvvumen Ibmelest daina čabba Marjain, gi dal læ —«

Hæite erit, hæite erit!« goase i čuorvo dat stuora olmai.

»Juo,« laseti æmed, čuovodedin su siskeb muto-arpos, »ja dal vuolgak don erit fast, ja mon ferttim du cummestet. Duo boatta toga, Hansa, cummes du boares ædnad.«

Faktijægje læi orrom aibas jaska. Son læi sattet goččot olbma vulgget erit. Mutto dal vurdi son. Dat stuora olmai sogjalatti ječas vuolas ja gæččali čiekkat su giettaruvdides.

»Cummes mu, Hansa, gærdoi son fast. Oaivve sojai ain vuollelæbboi, ja dat stuora bajeldes-skavča gosi čiega dam ucca, roamšagam muođo.

Dast mañnel vulgi fangga-joavko vagjolet toga vuostai. Go dak algge vuogjet, de čuožoi ædne dast okto. Son darvveti gæčastaga su stuora barnes ala kupe glasa čađa. Son sevi ovta ucca čabbes-ravdag lommalinnašin. »Farvel, Hansa!« čuorvoi son hilljis suobmanin, ja dast mañnel culai son ječaines nuftgo oudal — dam boares viero mielde, go son su skuvlai čuovoi: »Læge šiega gandda, læge šiega ganddal.«

Okta fangain celki mañnel, atte dat ucca oainatusaš stašsonast manai siggidi buokaidi čađa adđamid ja davtid.

Vebaš Guovddagæinost.

Boares oapatægje ja lukkar M, Klemetsen, gutte virgestes ječas luovos valdi ođđajagest 1906, læ nuftgo blađe lokkek vissa dittek, ožžom gonagasa medalja daihe gudnemærka muttom aige dastoudal burist doaimatuvvum bargo oudast. Dam jage 12ad mai læi son gielastivre čoaggalmasast, gost ordførar mañnel go læi cækkam moadde maidnom sane kommuna bælest, geiggi sudnji muittoskænka — 12 silbbabaste, mak makse bagjelas čuođe kruvna. Guovddagæino nuora sokka daggobokte datoi uccan navcaides mielde čajetet dam boares avdda-olmai su gitevasvuodas. Atte dat addaldak vuostaivalddujuvvui gitevasvuodain, arvveduvvui daina čabba gitosanin, maid Klemetsen celki, mai siste son maidai oudanbuvti buoremus savaldagaid su vanhemi gildidi.

Su barggobæivve læi gukke ige buok aigid gæpas. Bagjel 50 jage

doaimati son su fidnos, ja son doaimati dam burist!

Min aige Guovddagæino assin læ ollo, man oudast si su berrišegje gittet. Son i læk dušše gilvvam sane, »dam almalaš siebman« su olbmuides gaskast, mutto su oellemes ja su oudamærkkan dokkalaš vagjulusas bokte læ son juokke aiggai šaddam Guovddageino seryvegoddai buorren oudamærkkan.

Min jordamora Brita Tornensis læ maidai dal 45 jage balvvalusa maŋŋel æro valddam. Su ællema ja bargo birra dam gieldest i læk æra cælkket, go dat mi buorre læ! Son læ cæjetam dokkalaš ja fiđolašvuoda ja ješ ječas oaffaruššam su vaddes virge doaimatusa vuolde.

Atte songe oažžo dam pensiona, maid son læ ansašam læ visses.

Dakkus Ibmel dam guokte boarras oellemækkeda čuovggaden ja cæbbesen! Son balkkatekus sodno ællem kruonoin su aigestes! Don nuorra, gutte logak dai sanin, jogo don dal læžak Guovddagæinost daihe æra baikin, duom daihe dam dilalašvuodast. Rabba dam guoktasa lagan læt ællem siste, dalle buristsivdnadus čuovvo du bargo mielde, buristsivdnadus du ja du olmui ala, ja don lagjek sikke Ibmel ja olmui gitosa ja gudne.

Ja de vaimolaš dærvuodak must digjidi buokaidi ustebidam sikke duoddarest ja mærragadin.

Din Saltvik.

Davveædnamid sparabankok.

Norgast læk oktibuok 476 sparabankok, Danmarkost 513 ja Ruotarikast 409. Dam jage 1905 loapast læi Norga sparabankoin 374 miljon kruvna, Ruotarikast 636 miljon ja Danmarkost 622 miljon kr. Go mi jurdašap dai ædnamid olmuš logo ala, de čuožžo Danmarko alemusat ruttariggesvuodast, ja dasto boatteba Norga ja Ruotarika buok maŋemusast.

Dat tyfusdavdda

daihe nuftgo dat maidai goččujuvvu flæktyfus, gullu ain læme obba garra mæerst Ivggost. Nuftgo lokkek dittek, jami doavter Moe dam davdast; okta sagjasaš doavter saddijuvvui Moe jabmem maŋŋel Ivggoi, ja maidai son læ dal hæjot buocamen dam davdast. Galsai læ maidai dat davdda boattam.

Hammerfest kommuna

aiggo lonet 75000 kruvna.

Stuora ædnandoargastus

læ gieskad læmaš Lulle-Amerikast. Manga fabrika ja æra vistek læk vuolasgaččam, manga olmu læk sarjaduvvum ja moadde maidai hægasek manatam.

Buorre saiddebivddo

læ dal Lofotast, si notiguim ja duorgoin ožžuk dobbe valjit saide.

Min gonagas oktan bærrašines

vuolga jottet min ædnam davagæččai juli mano gaskarajest, ja su jurda læ fidnat gidda Nuortta-Finmarko rajest. Damma »Olaf Kyrre« læ laiggotuvvum dasa. Arvvaluvvu, atte son darbaša 3 vakko arvo. Son aiggo fidnat gæččamen ollo baikid. Sameædnamest fidna son Bosegoppest, Hammerfestast, Nordkapast, Tanast, gost son vuogja bagjel Sieida Čaccesulloi ja dast fast vuolga Vargaidi. Maidai daidda fidnat Maddavarjagest erinoamašet Girkonjargast, Ruovddevuonast, Boris Glebast ja Ragje-Jakobselvast.

Viššal orro min gonagas læme jottet. Gieskad læ son fidnam Frankrikast.

Jaffohadde

læ hirmos stuores dal. Finajaffo maksa dal dabe 22 kruvna 100 kilosas sækka, aido semma hadde go nisojafoin. Buoremus sortta groavajaffo maksa 19 kruvna, ja gavppeolbmak muittalek, atte jaffo divrro.

Ruošaænam.

Duma hagjasam.

Kæisara čala.

Duma (almugčoaŋgalmas daihe stuoradigge) Ruošaædnamest læ dal hagjasam. Muttom čallagest, maid kæisar dal æska læ olgusaddam dieđetuvvu, atte dat ruošalaš radđetnus kæisara goččom mielde ja dam maŋemuš aige guoratallamuša mielde læ valddam olles raido gaskavuoda njuolgasid buktem diti mašo ædnami ja oažžom diti statastivritusa buorre attanuššami. Rikaduma læ læmaš hettitussan buok šaddolaš ovtastbargami. Dast maŋŋel čallujuvvu dam birra, atte duma i læk bahan adnam sorbmim ja vuostehagolašvuoda kæisar ja stata vuostai su ječas lattoi gaskast. Buok dat makka galgga læt aššen dasa, atte duma gukkeb i bæssam bargat. Dat læi dat nubbe rika duma. Goalmad galgga čoaŋkai ravkkujuvut 14ad november.

Dat kæisarlaš čala loappa dast daid saniguim:

»Min kæisarlaš famo min albmuga bagjel læ Ibmel migjidi addam, su oudast aivestassi guoddep mi oudastvastsadusa dam ruošalaš albmuga diti, ja dorvastedinæmek su ala læp mi dam mærradusa valddam.«

Hirmos ollo soaldatak vazašek dal Petersborga balggai alde ja ruovdemadestašonain dollujuvvujek dollavavnok garvvas, nuft atte jos gostege gullu vuostehagolašvuotta, de dokko saddijuvvujek. 800 læk juo aresterijuvvum, gæid sœrvest maidai muttom socialistalaš dumalattok. Odessast læ juo obba moivve alggam.

Bagjel 11000

vaiddalusčallaga læk sisaboattam Kristiania værrolignekommišoni mannam jage lignim diti.

Vuoi olmai rieppo, vuoi!

Helludagai aige javkai okta boares lagan olmai Birgenest, Karl Andreas Johansen, ja olbmuk algge ballagoattet saggarak. Mutto sodnabæive dam 2be juni — 12 bæive maŋŋel, dieđetuvvui gavpuga politiai, atte dat javkkam olmai læ gavdnum vuovdest gukken bajabælde gavpuga. Son vuojetuvvui politistašoni ja dobbe dolvuvuvvui buoccevissoi.

Karl Johansen, gutte læ 66 jage boares, muittala »Bergens tidende« st su surgis historias navt: »Mon læm læmaš okta olmai, gæst læ læmaš obmudak 36000 kruvna oudast ja læm maidai stuora ædnama suittam. Manga lagan dilalašvuoda, erinoamačet dakadusgædnegasvuodak læk buktam mudnji tapa tapa ala. Mu burist duktijuvvum ædnamam ferttejim mon vuovddet, ja dast mon tapijim 16000 kruvna. Ovta gavpest Sandvikast massim 10,000 kruvna, ja ovta garddegavpest tapijim 9000 kr. Ja dam maŋemuš aige assim mon ovta olbma lutte, gæn namma læi Olsen, ja go mon im sattam vistelaigo makset, de mon bigjujim olgus, dušše galgge mu dingak oažžot læt dake vuolde vakko maŋŋeli; mutto goalmad bæive juo suppijuvvejegje mu dingak balgga ala. Must legje 12 øra lommast. Morašlaš mielain vagjolin mon vuovddai ja dokko vællanim. Mu mielast oroi, atte i læm dal must mikkege æra dakkat. 10 bæive ja ija vællajim mon ovta stuora gædže vuolde guossamuorra oavse

ja sarred-dagnasi alde. Ikko valddim non tregjom ja lebbejim bagjelasam. Mon jurdašegjim mannat ja oastet borramuša dam 12 øra oudast, mutto fast jurddelim, atte æmbo gollek mu uccan apek vuolas manadedin olbmui lusa, go atte borramuš dušše 12 øra oudast matta skappot. Ikko læi nuft voaskes, atte mon ferttijim bajaslikkat likadet amam mon jamas goallot. Nubbe giettalađas læ must duššam goallom gæčeld. Mon muittajim dasto, atte okta læi mudnji velgolaš kr. 5,00, ja de mon mannim ja ožžom dam. Mon ostim dasto 2 laibe ja 2 boattal mielke. 12 gærde vuoinastegjim mon matke alde bajas. Sodnabæive buktujim mon politistašoni, ja dal vællam mon dast. Must i læk hallo ællet. Ædnagid læm mon væketam mu aigistam.

Karl Johansen læ ages læmæš bargolaš ja avdda olmai — muittala »Bergens tidende,« ja su historjas muittali son alina moaretaga.

Boares gonagas Oscar

læ dal doallam gollæhæjaid. Dam bæive skenkki son 100,000 kruvna darbašegjid væketam varast. Manga gavpuga ja komnuna Ruodast bevilgijegje gidda 200,000 kruvna ragjai dam bæive manga lagan doaimatusaidi. Stockholmast čogge gavpuga assek 200,000 kruvna ovta teregsanatoria rakadam diti.

Dat nubbe rathečoaggalmas

boatta okti Haagast, Hollanda oaiivve gavpugest odne, dieđostge arvvaladdat vuot, mi galgaši dakujuvvut soađe heittujubmai bukten varas. Dak gæčaldagak, mak legje ouddan dam vuostas čoaggalmasast jagest 1900: 1) Rafhe varjalæbme, 2) Moft soavatus galga ožuduvvut ridalægje olmuš čærdai gaskast, 3) Internaššonalaš iskamkommišonak ja voldgifta, ja 4) atte soađest æi galga adnujuvvut dak hirbmadet duššadægje projektilak. Dat šiettatus, masa dalle soppujuvvui ja masa ænaš rikak læk miettam, sistesdoalai čuovvovvaš mærradusaid:

Dat læ gioldos 5 jage sisa suppet granataid ja projektilaid aimobalovnain daihe æra vugi mielde.

Dam have šaddek færa mak øra ašek dutkujuvvut ja ouddanbuktujuvvjek dasto arvvalusak duom ja dam dinga nubbastuttet.

Mailmehistorja.

(Lasse 8ad nummari.)

Lulle-Italia.

Lulle-Italiast legje maidai manga grækalaš gavpuga. Mi sattep namatet Tarent ja Sybaris. Sybaris læi dat riggasæmus. Go guossemallasak (festak) legje gavpugest, de botte 5000 ridejægjek dokko čabba biktasid siste. I oktage bæssam dam alla gorggoi, ni daina nuftgoččujuvvum ridejægjin læi, mindar go son læi rigges. Mi arvvedep dasto, atte dobbe legje ollo riggak, go mi gullap atte 5000 daggar ridejægjek botte festaidi.

Sybarisast legje 300,000 olbmua æreb šlavaid. Mutto si šadde laikek buok dam riggodaga gæčeld, ja vela odnege celkkek olbmuk laikkaj, gutte i gierda maidege — gutte dušše sitta burist ællet ige gilla barggat: »Don læk okta Sybarisalaš.« Mutto Grækalažain legje nuft ollo gavpugak Lulle-Italiast, ja nu riggak legje dak gavpugak, atte namatuvvujegje oktibuok Stuora-Grækalašænam, damditi go æmbo assek legje dobbe ja legje riggasæbbo go ješ Grækenlanda. Ja jos mi galggap namatet logo buok grækalaš koloniain, mak gavdujægje 500 jage ouddal Kristus riegedæme Marseilest Rhonedæno njalmest asovske ave ragjai, de dak æi læm uceeb go 250. Marseilest vulgi dat arjalaš grækalaš mærraolmai, gutte 300 jage ouddal Kristus riegedæme borjasti birra Europa davve ja nuortta gadderavdadi. Su namma læi Pyteos. I læk vægjemættom, atte son Noigastge læ fidnam.

Dak olympialaš dukkuraddamak.

Grækalažak čoagganek.

Dam lakai legje Grækalažak bieđganam bagjel Europa ja Asia. Sist læi hallo jottet ja occat; mutto sist læi maidai hallo sidi maccat. Si æi goassege vajaldattam atte si legje Grækalažak. Dat læi dat buok rakkasæmus, maid si ditte, atte gavnadet juokke njæljad jage Olympiast Peloponesest ja dobbe adnet dukkuraddama. Dalle gavnadegje sidaædnam Grækalažak ja olggoædnam Grækalažak, ja læi dalle rafhe obba Grækenlanda bagjel. Dalle sakkotuvvui juokke soaldat, gutte sisabodi Olympia basse ædnami.

Dat dukkuraddam baikke Olym-

piast læi čabbes. Dobbe legje hærvvas tempelak, govvažek ja oljomuorak ja æra mavvolaš muorrasortak, mak suoivanaste dam buolle bæivača vuostai ja obba stuora oainatus dat læi, go dak olgussaddijuvvum olbmak daina grækalaš statain botte čabba biktasid siste, šelggis badiguim galloi birra, suonjardægje boakkaniguim ja sin čabba purpur-lavoiguim. Manga duhat olbmui botte dalle gæččat daid manga lagan dukkuraddamid.

Dobbe skerrostallujuvvui lossis jorbba dingaiguim, mak dedde gidda 4 kilo ragjai.

Dobbe læi gilvo viekkam, — Grækalažak legje valek viekkat. Muittaluvvu, atte okta, gutte læi oktanmanost viekkam 14 kilometar ja vuoitam gudnemærka, sæmmast viegai sidi muittalet, atte son læi vuoitam, ja dalle læi son viekkam 90 kilometar oktibuok bagjel varid.

Ja de læi dobbe faggadæbme. Dak alas rubmašak vuiddujuvvujegje oljoin. Guokta olma ain havalassi faggadegje. Gutte nagadi guoimes golma gærde ædnami oazžot guoskattet olgin, son læi vuoitam.

Dobbe læi maidai čormadæbme. Dat læi okta fastes dukkuraddam. Si čorbme njune, beljid ja banid, juobanta luovos manga have guđek guiminæsek.

Maidai vuogjem hæstaiguim adnujuvvui dukkurassan. Juokkehaš, gutte vuiti oazoi kransa; alelassi legje dak kransak barggeduvvum sæmma muorast, mi goččujuvvu danen »čabba kransai muorran«, dat læi okta oljomuorra. Go vuoitte sidi bođi, de vuji son njeljin vilggis hæstain ja læi garvotuvvum purpurbiktasid sisa, ja stuora illo læi gavpugest. Dak olympialaš dukkuraddamak æi adnujuvvum dušše suottas diti. Dam aige æi læm kanovnak æige bissok æige mange lagan luodačollok æige granatak nuftgo dal læk min aige. Dam aige fertti juokkehaš, gutte aigoi gavpuges gattet luottet su goroges ala ja adnet dam nuft buoremusat go sati. Okta ollo bæggalmas Atena olmai, okta daina buok buoremus olbmoin, gutte læ ællam Grækenlandast, ja gøen birra mi farga oazžop gullat, celki okti muttomi su nuora ustebi, gøest læi rašes rumaš: »Don submit aibasrak gymnastika, ustebam.« — »Mon in læk goassege adnam gymnastikast avver,« vastedi dat nuorra olmai. »Vai ik læk adnam avvera, juokke čalbmeravkkalam boddost mattek Atenialažak soattai šaddat, ja don ik læk harjanam du oednamad gattet.«

»Nuorttanaste« čalle, prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteraalen.